

[Justitsministeren.]

rende besidder får udleveret tre femtedele af værdierne til fri rådighed. Medens de resterende to femtedele efter lensafsløsningsloven er sikret 1. og 2. successor eller udtrykt på anden måde successorerne i 2 generationer med halvdelen til hver, sikrer det foreliggende lovforslag kun 1. successor, således at der med de to femtedele forholdes på den måde, som er bestemt i lovforslagets § 6, stk. 1.

Den nuværende besidder, der altså får de tre femtedele udleveret til fri rådighed, nyder for sin livstid indtægten af de resterende to femtedele. Ved hans død udleveres disse to femtedele derefter fuldtud til fri rådighed for 1. successor eller for at citere lovteksten „den person, som ifølge den for fideikommisset gældende successionsorden ville have været berettiget til at tiltræde besiddelsen, hvis ikke fideikommisset var overgået til fri ejendom“.

Det er jo et nærliggende spørgsmål at stille, hvorfor vi her kun sikrer 1. successor. Svaret er: juridisk har successorerne efter højesteretsdommene af 1920 ingen *ret* til en særlig sikring; en vis sikring er imidlertid rimelig, men den reale grund hertil, nemlig den, at en successor til en vis grad med hensyn til uddannelse og livsførelse iøvrigt kan have indrettet sig i forventning om at skulle tiltræde fideikommisset, kan ikke føre videre end til en sikring af 1. successor. En videregående båndlæggelse med den deraf følgende administration er ikke begrundet.

Enkelthederne i lovforslaget skal jeg ikke her komme nærmere ind på, men må henvise til lovforslaget og bemærkningerne hertil. Udformningen af mange af bestemmelserne har givet anledning til betydelige vanskeligheder. Jeg skal her blot henvise til § 2, stk. 2, hvor man ud fra den almindelige definition i § 2, stk. 1, har søgt at finde frem til en løsning af de tvivlsspørgsmål, der må opstå ved afgrænsningen mellem et familiefideikommis og et familielegat, og hvor man har søgt at give hensynet til opretterens formodede vilje den plads, der kan tilkomme den.

Jeg skal forøvrigt i denne forbindelse fremhæve, at det følger af lovforslagets § 12, at afgørelserne af disse rent juridiske

spørgsmål naturligvis kan indbringes for domstolene.

Om afløsningens mere tekniske spørgsmål skal jeg blot nævne, at den praktiske administration tænkes henlagt til overformyndieret med rekurs til det nævn, der er omhandlet i lovforslagets § 9.

Den afgift, der efter lovforslagets § 8 skal erlægges ved familiefideikommissers overgang til fri ejendom — 4 pct. af værdien — er en ekspeditionsafgift til dækning af de udgifter, afløsningen vil medføre for det offentlige.

De skatteretlige bestemmelser i § 16 fremsætter jeg også på den højtærede finansministers vegne; de er udformet efter aftale med skattedepartementet.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale det foreliggende lovforslag til hurtig og velvillig behandling i det høje folketing.

Jeg har endvidere den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om køb på afbetaling*.

Lovforslaget bygger i det væsentlige på et lovudkast, der er udarbejdet af et af justitsministeriet nedsat udvalg med den opgave at overveje spørgsmålet om ændringer i den gældende lov om køb på afbetaling af 8. maj 1917.

Når man tog spørgsmålet om en revision af afbetalingsloven op til overvejelse, skyldtes det, at afbetalingssystemet, der efterhånden har fået en meget stor udbredelse, har haft visse uheldige virkninger.

Det kan navnlig anføres, at den lette adgang til at købe varer på afbetaling kan friste folk til at indgå afbetalingsforpligtelser, der overstiger deres økonomiske evne. Ved tilbud om salg uden udbetaling eller med en ringe udbetaling og små afdrag, eventuelt ved salg under medvirken af pågående agenter, udnyttes uerfarne købere til køb af luksusvarer eller varer, som køberen ikke har brug for, ofte til urimeligt høje priser. Endvidere er det anført, at afbetalingshandelen medfører en øget kriminalitet, idet det ikke sjældent sker, at en køber afhænder salgsgenstanden, inden købesummen er fuldt betalt.

Udvalget fik derfor blandt andet til opgave at overveje spørgsmålet om undtagelse af visse arter af varer og af varer under en vis værdi fra afbetalingslovens område, om